

ROB HART

**HUURMOORDENAARS
ANONYMOUS**

Vertaald door Martin Jansen in de Wal

LUITINGH-SIJTHOFF

© 2024 Rob Hart

All rights reserved

© 2024 Nederlandse vertaling

uitgeverij Luitingh-Sijthoff bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden

Oorspronkelijke titel *Assassins Anonymous*

Vertaling Martin Jansen in de Wal

Omslagontwerp DPS design & prepress studio, Amsterdam

Omslagbeeld Getty Images/Douglas Sacha en Getty Images/altra

Opmaak binnenwerk Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 210 4497 2

ISBN 978 90 210 4498 9 (e-book)

ISBN 978 90 210 5030 0 (luisterboek)

NUR 332

www.robwhart.com

www.lsuitgeverij.nl

www.boekenwereld.com

Uitgeverij Luitingh-Sijthoff vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat dit niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Deze is voor mezelf.

‘Alle wereldproblemen vinden hun oorsprong in het feit
dat sommige mensen niet gewoon rustig in een stoel
kunnen blijven zitten.’

Blaise Pascal

1

Waarom is een rups in zijde gewikkeld voordat hij in een vlinder verandert? Om te voorkomen dat de andere rupsen zijn geschreeuw horen. Verandering doet pijn.

Rory Miller, *Meditations on Violence*

Lower East Side, Manhattan

Nu

Adrenaline is de perfecte pijnstiller. Het werkt niet heel lang, maar op de cruciale momenten dat je darmen door een kogel worden doorboord of een mes je huid uiteenrijft, zal het je verbazen hoe weinig je daarvan voelt.

Adrenaline beïnvloedt ook je tijdsbesef. Als pijn als een hongerige baby om aandacht schreeuwt, verandert voor de meeste mensen alles in een zinloze warboel van bewegingen en gekreun. De wereld draait tweemaal zo snel om zijn as terwijl jij boven je eigen lichaam zweeft en ziet hoe de ramp zich voltrekt.

Maar als je lang genoeg in het vak hebt gezeten – en dat heb ik – wordt tijd iets wat je kunt vastpakken en in je hand kunt houden, wat je om en om kunt draaien en van alle kanten kunt bekijken. En uiteindelijk kom je confronterende dingen over jezelf te weten.

Zoals waarom je hier uitgeteld op een kille linoleumvloer ligt, nat van de gemorste koffie en tussen de overgebleven donuts, en je je afvraagt welke van je zonden deze man heeft aangezet om zijn voet tegen je borstbeen te zetten en je een

meter door de lucht te laten vliegen.

Toen ik vanochtend wakker werd, dacht ik dat ik geen behoefte had aan een meeting. Dat zijn de dagen dat je er juist wel behoefte aan hebt. Dus dwong ik mezelf naar het souterrain van St. Dymphna in de Lower East Side te gaan. Het kerkje, door iedereen vergeten zodat ze het net zo goed kunnen opdoe-ken, staat verscholen onder de oprit naar Williamsburg Bridge.

De details van de meeting zijn nu niet belangrijk.

Wat telt is dat ik voorkom dat deze gast me vermoordt.

Hij is zo groot dat je je afvraagt of hij moet bukken als hij door een deuropening loopt. Hij is rechtshandig. Niet over-dreven gespierd, maar de aderen op zijn onderarmen zien eruit als bergketens op een topografiekaart. Op zijn linker-onderarm heeft hij een tatoeage: een zwarte stip met vier stippen in een vierkant eromheen, zoals de vijf op een dobbel-steen. Zijn donkere haar is gemillimeterd, afgezien van een korte, smalle hanenkam in het midden. Hij draagt een cargo-broek, zwarte gevechtslaarzen en een militair thermoshirt. Ik herken de glazige, levenloze blik in zijn ogen, want die zie ik elke ochtend als ik in de spiegel kijk. Het zou een Rus kun-nen zijn. Hij heeft nog niks gezegd, maar de trap tegen mijn borstbeen, zijn houding en de zelfingenomen grijns doen me aan de vechtkunst Systema denken.

Ik kom overeind, pas op dat ik niet uitglijd over de donuts en de koffie op de vloer. Hij staat een meter of drie van me vandaan. Hij had kunnen proberen me uit te schakelen terwijl ik op de vloer lag, maar dat heeft hij niet gedaan. In plaats daarvan staat hij me op te nemen met een blik van herken-ning en opwinding.

Ik denk dat hij weet wie ik ben.

Wat inhoudt dat hij óf gestoord is, óf heel zelfverzekerd.

‘Kunnen we er niet over praten?’ zeg ik, en ik wijs naar de vloer. ‘Ik zou je een donut aanbieden, maar dat lijkt me uit hygiënisch oogpunt niet verstandig.’

Hij glimlacht door zijn linkermondhoek op te trekken en mompelt: ‘*Kozyol.*’

Een Rus dus.

Zodra hij het scheldwoord heeft uitgesproken komt hij op me af, snel.

Té snel.

Hij wil zo graag iets bewijzen dat hij niet goed op de vloer let. Na drie stappen trapt hij op een chocoladedonut en glijdt uit, met zijn voeten naar voren. Het onderbreekt zijn momentum, en meer heb ik niet nodig.

In een enkele beweging hurk ik neer, pak de gebroken koffiepot bij de zwarte plastic handgreep en haal met het scherpe glas uit naar zijn been. Ik wil hem achter zijn knie raken en iets belangrijks doorsnijden, om alleen zijn ene been uit te schakelen, want ik wil weten wie hem gestuurd heeft. Bovendien mág ik hem niet vermoorden.

Zeker niet hier!

Hij deinst terug en ik mis hem op een haar na. Hetzelfde geldt voor mijn volgende drie uithalen. Ik wil hem niet-dodelijk raken, maar hij beschikt over die Bruce Lee-snelheid waarvan je alleen kunt zien waar die begint en waar die eindigt, niet wat er onderweg gebeurt.

Ik ben nu al doodmoe. Mijn spieren voelen stoffig, alsof er spinnenwebben aan hangen. Het is een tijd geleden dat ik het uiterste van mezelf heb geëist. Opnieuw haal ik uit naar zijn been, maar de zwaai is te ruim en ik verlies mijn evenwicht. Hij maakt gebruik van zijn momentum, stapt in en schopt me tegen de zijkant van mijn hoofd. Ik beweeg mee met de impact, maak een korte rol over de vloer en sta weer.

De adrenaline doet haar werk. De pijn bevindt zich buiten me, klopt op de deur, maar de desoriëntatie in mijn hoofd is een heel ander verhaal.

Ik let op de plaatsing van mijn voeten, bereid me voor op zijn aanval. Het glas van de gebroken koffiekannet is te dun om als effectief wapen te dienen, maar het is in elk geval iets. Maar, natuurlijk, dan gaat zijn hand naar zijn riem en hij trekt een kort, zwart knipmes. Het lemmet ziet er robuust genoeg uit om het pantser van een tank te doorboren.

Ook dit is een teken van zijn grote zelfvertrouwen. Hij had me meteen kunnen neersteken. Ik hoorde hem pas toen hij al achter me stond, wat iets is waar maar heel weinig mensen ooit in geslaagd zijn.

Hij is hier om zichzelf te testen.

Hij houdt het mes achter zijn rug, zodat ik het niet kan blokkeren of uit zijn hand kan slaan. Hij houdt zijn linkeronderarm, met die aderen, als een schild voor zich. Messen kunnen een hoop schade aanrichten in de handen van idioten, maar er bestaat niets ergers dan iemand die weet hoe hij er mee om moet gaan.

Hij doet korte stapjes naar me toe, verkleint de afstand tussen ons. Steeds een kort sprongetje, gevolgd door een stapje terug, om me uit te dagen naar hem uit te halen. Ik neem dezelfde houding aan als hij, met mijn onderarm horizontaal voor me en mijn pols naar me toe, zodat hij de kwetsbare binnenkant niet kan raken.

Maar ik besef dat ik hopeloos in het nadeel ben.

Wat deze gast niet weet, is dat ik alles zal doen om te voorkomen dat ik hem vermoord, ook al schreeuwt de oermens in mij dat juist wel te doen.

Terwijl hij zijn show opvoert, maak ik gebruik van de gelegenheid om mijn ademhaling te reguleren. Vier tellen inademen, de adem vier tellen vasthouden, vier tellen langzaam uitademen, mijn longen vier tellen leeg laten. Het kalmeert mijn zenuwen voldoende om me te kunnen concentreren.

Aan de koffiepot heb ik niet veel, dus als hij tot de aanval overgaat, gooi ik die naar zijn gezicht. Hij draait zijn hoofd weg en wankelt even om zijn ogen te beschermen, wat mij de kans geeft me door mijn knieën te laten zakken, naar links te buigen en te proberen het mes te pakken. Als ik die hand onder controle kan krijgen, kom ik er misschien vanaf met een paar sneden, of een paar ondiepe steekwonden, en steekt hij het mes niet tot aan het heft in mijn borst.

Het lukt me zijn pols vast te pakken, mijn andere hand op de zijne te leggen en mijn schouder tegen zijn borstkas te

rammen, waardoor ik wat afstand tussen ons creëer en het me lukt het lemmet van het mes van me weg te duwen. Vanaf nu is het een schaakspel met een snelheid van honderd kilometer per uur. Als ik hem kan omdraaien en hem met mijn knie in zijn nieren kan stoten, kan ik hem tegen de grond werken en hem in bedwang houden. Dan kan ik de hand met het mes tegen de vloer drukken en mijn lichaamsgewicht gebruiken om die daar te houden.

Maar hij is sterk. Hij rukt zich los, creëert een opening, en dan begint onze worsteling om het mes opnieuw.

Mijn vingers glijden weg door iets wat warm en vochtig is, waardoor het moeilijker is er grip op te krijgen.

Dat is het moment waarop mijn ervaringen met adrenaline me laten barsten en de tijd vervaagt.

Wat volgt is een werveling van ledematen, begeleid door gekreun: een eeuwigheid samengepakt in fracties van seconden.

Hij deinst terug en kijkt me geschrokken aan.

Hij heeft niets in zijn handen. Ik ook niet. Ik weet dat het mes niet op de vloer is gevallen, want dat zou ik gehoord hebben. Mijn hart wordt overspoeld door een zuur gevoel van spijt.

Ik had het bijna een jaar volgehouden.

Ik kijk of ik het heft van het mes uit zijn lijf zie steken en hoop op een niet-dodelijke verwonding. Ik kan de wond dichtdrukken, een ambulance bellen, een tourniquet aanbrengegen... alles wat nodig is om het leven van deze gast te redden.

Alleen zie ik het heft nergens.

En hij staat naar mijn buik te kijken.

Ik volg zijn blik en zie het heft uit de linkerzijkant van mijn onderlichaam steken.

‘O, goddank,’ zeg ik, en ik voel voorzichtig aan de randen van de wond.

Dat is het moment dat de pijn oplaait en me als een vloedgolf overstroomt, waardoor ik op de grond val. Ik draai me op mijn rechterzij om het mes niet nog dieper in mijn lijf te

drukken. Elke zenuw van mijn lichaam komt tot leven en schreeuwt me recht in mijn oren.

Dat is het nadeel van adrenaline: het is de perfecte pijnstiller, alleen is de werking van korte duur.

Hij komt dichterbij en ik denk: dit is het dus. Ik vraag me af wat hem hier heeft gebracht, hoe hij me heeft gevonden en waarom hij dit doet. Het zou leuk zijn als hij nu spontaan met een verklaring kwam, maar hij lijkt me niet zo'n prater. Niet dat het veel uitmaakt, neem ik aan. Je kunt een sportstadion vullen met de mensen die me dood wensen.

En aangezien ik mijn stappenplan niet heb kunnen afmaken en nog niet zover ben om echt berouw te voelen... is dit misschien wel wat ik heb verdiend: een pijnlijke dood op een kille kerkvloer.

Hij hurkt naast me neer en fouilleert me. Hij trekt het smoezelige notitieboekje uit mijn borstzak, bladert het door en knikt. Dit is blijkbaar waarvoor hij is gekomen. Hij buigt zich naar me toe, brengt zijn mond zo dicht bij mijn oor dat ik zijn warme adem voel en zegt: 'Je stelt me teleur, *kotenok*.'

Dat steekt me. *Kozyol* is Russisch voor 'geit', wat ongeveer overeenkomt met het Amerikaanse 'motherfucker'. *Kotenok* staat voor 'poesje'.

Bovendien heeft hij me neergestoken.

Kortom, deze gast is een enorme eikel.

Ik begin zachtjes te lachen, omdat mijn ego me op dit moment meer bezighoudt dan het feit dat ik hier lig dood te bloeden, maar ik geloof niet dat hij het hoort. Ik ben er redelijk zeker van dat hij al is weggelopen. Ik draai me op mijn rug en staar naar de zoemende tl-buizen boven mijn hoofd. Ondanks de pijn voel ik dankbaarheid.

Dat ik hier lig te sterven terwijl ik nuchter kan nadenken voelt tenminste als... iets.

Dat gezegd hebbende denk ik dat ik nog steeds een kans maak. Er vloeit bloed uit de wond rondom het lemmet, maar het golft er niet uit en ik ruik geen ontlasting, wat inhoudt dat mijn darmen waarschijnlijk niet zijn geraakt. Ik hoef er

alleen maar voor te zorgen dat het mes in de wond blijft zitten en ik rustig blijf liggen totdat ik iemand om hulp kan vragen.

Het mes is nu het enige wat me in leven houdt, zoals de vinger in de dijk.

Voetstappen achter me. De Rus verschijnt weer in mijn blikveld. Hij steekt zijn hand naar me op en beweegt zijn vingers. Dan hurkt hij naast me neer, grijpt het mes vast en trekt het met een harde ruk uit mijn buik. Die actie is echt te veel voor mijn systeem en alles begint te draaien.

‘Tot gauw,’ zegt hij.

Ik druk mijn hand op mijn buik.

Warm bloed wordt tussen mijn vingers door geperst.

Dit was niet wat ik had verwacht toen ik vanochtend opstond.

2

Mathilda: 'Is het leven altijd zo zwaar,
of alleen als je jong bent?'
Léon: 'Nee, altijd.'

The Professional

West Village, Manhattan

Eerder die dag

De timer gaat af en het felle gepiep wekt me uit de trance van het ritmische getik van het springtouw. Ik buk me, pak mijn telefoon van de dakrand, stop hem in de zak van mijn hoody, blijf even naar de daken van de West Village turen en adem de koude ochtendlucht in.

Het is een mooie, heldere dag.

Ik loop de trap naar mijn appartement af en hang het springtouw aan de haak naast de deur. P. Kitty waggelt naar zijn bak in de keuken en miauwt; hij eist eten. Ik draai een blik gehakte kippenhartjes en -levertjes open, stort de inhoud in zijn bak en aai hem over zijn grote oranje kop terwijl hij zijn domme snuit al in het eten steekt.

Het liefst zou ik thuisblijven om naar films te kijken en me vanavond over te geven aan mijn diepste emoties, maar Kenji wacht op me bij Lulu's en ik wil hem niet teleurstellen. Dat is genoeg om mezelf in beweging te zetten. Het is een graad of vijf onder nul, maar na tien minuten touwtjespringen transpireer ik behoorlijk, dus ik stap onder de douche, spoel het zweet van me af en kleed me aan. Daarna doe ik vers water

in P. Kitty's bak. Hij heeft zijn eten half opgegeten en ligt nu als een vormloze oranje haarbal op de bank te slapen.

‘Geen wilde feestjes terwijl ik weg ben,’ zeg ik tegen hem.

Hij verroert zich niet.

Ik pak de vuilniszak en loop naar de deur, waar ik merk dat ik mijn notitieboekje ben vergeten. Het ligt boven op Het Grote Boek, mijn versleten, geknakte lesboek van de Anonieme Alcoholisten, dat op zijn plek ligt, naast het papieren kraanvogeltje dat Kenji me jaren geleden in Praag heeft gegeven. Ik steek het notitieboekje in de borstzak van mijn jack en voel me iets veiliger.

Het raam staat op een kier – mijn appartement houdt warmte vast als een pizzaoven –, maar die is zo smal dat P. Kitty zich er niet doorheen kan wurmen, en aangezien ik straks liever niet in een sauna thuiskom, laat ik het zo.

Ik loop de trap af en klop op de deur van het appartement recht onder dat van mij. Ik hoor geschuifel aan de andere kant, waarna de deur op een kier wordt geopend en ik op borsthoogte word aangekeken door een oog. Dat wordt groter als mevrouw Nguyen me herkent, en de deur gaat verder open. Ze draagt een dikke badjas en pluizige slippers, en haar grijze haar wordt plat tegen haar schedel gedrukt door een rode hoofdband.

‘De vuilnisman,’ zeg ik tegen haar.

Er verschijnt een brede glimlach op haar gezicht en ze reikt me een netjes dichtgebonden wit plastic zakje aan. ‘Je bent een schat.’

‘Een kleine wederdienst omdat je mijn kat eten geeft als ik weg ben. Maar je moet hem niet zoveel snoepjes geven. Hij begint dik te worden.’

‘Hij is niet dik, hij heeft zware botten,’ zegt ze. ‘En als hij in je keuken naar eten op zoek is, houdt dat in dat hij honger heeft. Je geeft hem niet genoeg.’

‘Daarover lopen de meningen uiteen.’

‘Moet ik met Kerstmis op hem passen? Ga je ergens naartoe?’

‘Met de kerst ben ik waar ik altijd ben. Boven, met een fles whisky en *It’s a Wonderful Life* op tv.’

‘Geen familie, geen vriendin?’ vraagt ze. ‘Of vriend?’

Ik haal mijn schouders op. ‘Ik doe niet aan Kerstmis. Sinds ik als kind om een BMX-fiets heb gevraagd en die niet heb gekregen, is het bergafwaarts met me gegaan.’

‘Oké, kluizenaar. Ik ga op kerstavond amandelkoekjes bakken voor mijn zoon en zijn kinderen, dus als je zin hebt om langs te komen...’ Ze trekt haar ene wenkbrauw op. ‘Ik kan wel een paar sterke handen gebruiken.’

‘Je kunt wel blijven proberen me te versieren, ik ga toch niet met je naar bed.’

Ze begint te lachen en geeft me een stomp tegen mijn borst. ‘Dat zou je wel willen. Bedankt voor het meenemen van het vuilnis, Mark.’

‘Ik zie je morgen, liefste,’ zeg ik, en ik loop naar de trap. ‘En hou op mijn kat te veel lekkers te geven.’

‘Als jij ophoudt hem uit te hongeren,’ roept ze me na.

Eenmaal buiten gooi ik de vuilniszakken in de container en dwing mezelf in de richting van de Lower East Side te gaan. Normaliter zou ik gaan lopen, maar vandaag is het misschien beter om de F-lijn te nemen, dus ik haast me naar West 4th Street, ren de trappen af en weet nog net in de metro te springen voordat de deuren sluiten.

En dan, natuurlijk, zie ik Smiley.

Smiley is een bekend gezicht in deze buurt. Niet alleen in de F-lijn, want ik heb hem in de A- en de I-lijn ook gezien. Misschien woont hij hier in de buurt, of is dit zijn jachtgebied. Zoals altijd staat hij heen en weer te zwaaien, tegen de deining van de metro in, met een bijna lege fles Hennessy in zijn hand, en vol jeugdige bravoure om zich heen loerend. Hij is een jaar of vijfentwintig, heeft warrig, vet haar, en hij heeft die littekens in zijn gezicht. In beide wangen één, waardoor het lijkt alsof hij voortdurend breed en afzichtelijk staat te glimlachen.

Ik neem me altijd voor hem te negeren. De meeste mensen

die in de metro voor ophef zorgen zijn dakloos of geestelijk in de war. Ik heb met ze te doen, want de stad geeft miljarden uit aan de politie, die weinig meer doet dan ze wegjagen, intimideren of in elkaar slaan. En dat geld is afkomstig van de bezuinigingen op daklozentehuizen en instanties voor mentaal zwakkeren, die deze mensen werkelijk zouden kunnen helpen.

De meesten zijn meer een gevaar voor zichzelf dan voor anderen. Als je ze negeert, laten ze je met rust, en anders kun je altijd doorlopen naar een andere wagon of de volgende metro nemen.

Maar ik kan dat makkelijk zeggen.

Op dit moment richt hij het woord tot een aantrekkelijke brunette met dure leren laarzen en een wit gewatteerd jack. Ze gaat niet in op wat hij zegt. In plaats daarvan krimpt ze steeds verder in elkaar, alsof ze probeert voor zijn ogen in het niets te verdwijnen. De geur van angst wordt merkbaar in de wagon en de mensen kijken de andere kant op, alsof ze, zolang ze het niet zien, zich niet schuldig hoeven te voelen.

Ik ga op het lege stoeltje naast haar zitten en kijk op naar Smiley. ‘Hé vriend, wat voor ijs vind jij het lekkerst?’

De grammfoonplaat in zijn hoofd blijft steken. Dan zegt hij: ‘Wat klets je nou, *bro*?’

‘Waar kun je hier in de buurt het best boodschappen doen? Ik ga altijd naar Dags, maar die is nogal duur.’

‘Ik ben in gesprek, zie je dat niet?’ zegt Smiley. Hij neemt nog een slok uit de fles en kijkt er geschrokken naar als hij merkt dat die leeg is.

‘Volgens mij ben jij als enige aan het woord, maar als je zo graag wilt praten, doe ik wel met je mee. Wat is de laatste goeie film die je hebt gezien?’

Mijn stroom van vragen doet precies wat de bedoeling is: die brengt hem in de war en irriteert hem, maar niet in die mate dat hij agressief wordt.

Op Broadway-Lafayette zwaaien de deuren open en ik knik net zichtbaar naar de vrouw naast me. Ze wacht heel

even, springt dan op en haast zich de metro uit. Zodra ze dat doet, sta ik ook op en ga tussen Smiley en de deuren staan, zodat hij haar niet achterna kan gaan.

De deuren gaan weer dicht en hij geeft me een duw. Niet hard, maar ik beweeg mee om wat ruimte tussen ons te creëren, zodat ik zijn handen kan zien. Want een gast die al twee keer in zijn gezicht is gestoken heeft waarschijnlijk een mes bij zich, om te voorkomen dat het een derde keer gebeurt. Dat is een verstandige veronderstelling, waar ik niets mee verlies als die niet juist is en veel mee win als ik gelijk heb.

Om niet neergestoken te worden, bijvoorbeeld.

‘Weet je wie ik ben?’ vraagt hij.

‘Nee,’ antwoord ik. ‘Ik heet Mark. Wat is je lievelingskleur?’

‘Rood,’ zegt hij. ‘De kleur die jij zo meteen gaat zien als je me niet met rust laat.’

‘Je hebt gelijk, dat willen we niet,’ zeg ik tegen hem, terwijl ik mijn uiterste best doe om de smalende grijns, die zo graag om mijn lippen wil verschijnen, terug te dringen.

Hij zet de fles weer aan zijn mond, maar die is leeg, en hij overweegt zijn mogelijkheden. De metro mindert vaart en we rijden station 2nd Avenue binnen. Ik begin me af te vragen of ik het niet verkeerd heb aangepakt. Niet dat ik zijn aandacht op me heb gevestigd, maar ik had het wat subtieler kunnen doen. ‘Klootzak,’ mompelt Smiley als we stoppen en de deuren opengaan, en hij stapt uit.

Zodra de deuren weer veilig dicht zijn beginnen een paar mensen te applaudisseren. Ik reageer met een licht hoofdknikje, enerzijds tevreden met mezelf omdat ik me heb ingehouden, anderzijds geërgerd omdat niemand me heeft geholpen. Maar ik worstel vooral met die typische macho aandrang om Smiley achterna te gaan en hem te vragen: weet jij wel wie ik ben?

Sneeuwvlokken dwarrelen fluisterzacht tegen het raam van het eethuis. Het zijn er niet zoveel dat ze op straat blijven

liggen, maar genoeg om als eerste sneeuwbus van het jaar aangemerkt te kunnen worden. Aan de overkant van Delancey Street, zichtbaar achter de gestage stroom auto's uit beide richtingen, staat een kleine, bladerloze boom die met knipperende gekleurde lichtjes is versierd. Het is een trieste aanblik, die boom, daar helemaal alleen, die zo zijn best doet om wat licht te werpen in deze grauwe, onverschillige stad, maar dat kan aan mijn humeur liggen.

Kenji stuurt mijn aandacht terug naar mijn notitieboekje, waar hij met zijn vinger op tikt. Ik heb het, behulpzaam als ik ben, uit mijn zak gehaald en op de bar neergelegd, maar heb het nog niet opengeslagen. Kenji's lange grijze haar is samengeknoopt in een knotje boven op zijn hoofd en zoals altijd heeft hij een licht geamuseerde glimlach om zijn mond, alsof iemand hem een matig leuke grap heeft verteld. Niet goed genoeg om er hardop om te lachen, maar net genoeg om er een zekere waardering voor te tonen.

'Hoever ben je met stap acht?' vraagt hij.

Ik neem een slokje van het warme water met koffiesmaak en haal mijn schouders op. 'Het is bijna Kerstmis. Geven we elkaar cadeautjes? Want als je iets voor mij koopt, wil ik niet met lege handen aankomen, dan voel ik me opgelaten.'

'Mark?'

'Ik draag T-shirts maat M. Ik heb meer dan genoeg keukenspullen, dus die hoef ik niet.'

'Márk?' zegt Kenji, nadrukkelijk en op sonore toon, alsof hij een kind een standje geeft.

'Ik maak vorderingen,' zeg ik tegen hem.

Kenji grinnikt, leunt achterover op zijn barkruk en kijkt om zich heen om te controleren of er niemand meeluistert. Afgezien van een oudere man, helemaal achterin in een box, bijna onzichtbaar in een sjofel bruin pak, die de kruiswoordpuzzel van *The New York Times* zit te maken, zijn alleen wij en Lulu, de eigenares, in het eethuis. Het is een pijpenla, lang en smal, in de stijl van een treinwagon, met veel chroom, nep-hout en stof. Het eten is er prima en de privacy nog veel beter.

‘Wat is er mis?’ vraagt Kenji. ‘Je maakt een afwezige indruk.’

Ik vertel hem over Smiley. Dat ik trots op mezelf zou moeten zijn omdat ik het incident in de metro heb gede-escaleerd, ook al had ik hem liever op zijn gezicht geslagen tot ik mijn knokkels zou openhalen aan zijn verbrijzelde botten.

‘Als je bevestiging zoekt, dan is dit het.’ Kenji legt zijn hand licht op mijn schouder. ‘Ik ben trots op je.’

‘Bedankt, pa.’

‘Ik weet dat ik in herhaling val, maar dat komt doordat we het zo gemakkelijk vergeten,’ zegt Kenji. ‘Kiezen voor verandering doe je niet in één keer. Het is iets wat je jezelf ’s morgens als je wakker wordt moet inprenten, elke dag weer...’

Kenji houdt op met praten als Lulu bij ons komt staan. Haar rode haar wordt steeds witter en haar felgroene ogen kijken ons aan door een bril met een paars kattenoogmontuur. Ze houdt een glazen koffiekop op, schenkt onze koppen bij zonder te vragen of we dat wel willen en sloft terug naar de kassa, waar ze zich weer over haar papierwerk buigt.

‘Dat is niet zo eenvoudig,’ zegt Kenji, met gedemptere stem. De vingers van zijn rechterhand gaan over de gedetailleerde, kleurrijke tatoeage op zijn linkeronderarm: de staart van een draak, waarvan het lijf zich om Kenji’s bovenlichaam heeft gewikkeld. De grote kop van de draak neemt zijn hele rug in beslag. Hij heeft de neiging de tatoeage aan te raken als hij terugdenkt aan zijn oude leven.

‘Alleen al het idee om met mensen aan tafel te gaan zitten en erover te praten...’ Ik neem een slokje koffie in de hoop dat het warme vocht de druk op mijn keel wat wegneemt.

‘Weet je nog wat ik je al die jaren geleden heb verteld?’ vraagt Kenji terwijl hij zijn koffiekop ronddraait op het schofeltje.

‘Bereidheid,’ zeg ik.

‘Ik heb eergisteren iemand bekend wat ik ben geweest,’ zegt hij. ‘Ik ben een vroegere vriendin – ze woont hier in Pas-saic – gaan opzoeken.’ Hij zet zijn koffiekop neer en vouwt

zijn handen. ‘Ze heeft een restaurant. Japans-Mexicaanse fusion. Wat dat ook moge zijn.’

‘Heb je daar niet gegeten?’

‘Ik ben na sluitingstijd gegaan,’ zegt hij.

‘En toen heb je haar gewoon verteld wat voor werk je deed?’

Kenji knikt. ‘Eerst schrok ze, toen werd ze bang van me, maar uiteindelijk heeft ze me aangehoord. Toen ik uitgepraat was zei ze dat het onvergeeflijk was, maar dat er zoveel tijd was verstreken dat ze het me niet langer kwalijk nam. Ze zei dat ze haar pijn al lang geleden een plek had gegeven en dat ik nu zelf met die van mij moet afrekenen. Daarna vroeg ze me weg te gaan en nooit meer terug te komen.’

‘Hoe voelde dat?’ vraag ik.

‘Niet zo leuk, op dat moment,’ zegt hij. ‘Maar toen ik naar de metro terugliep, voelde ik me toch lichter. Het moest gedaan worden.’ Hij neemt een grote slok koffie. ‘Hoe vaker je het doet, hoe gemakkelijker het wordt.’

Daar moet ik even om lachen. Het idee dat dit ooit gemakkelijk zal worden is ronduit bespottelijk.

Het is namelijk zo dat ik Kenji niet de waarheid vertel. Mijn achtste stap – de lijst van mensen aan wie ik berouw moet tonen – heb ik allang klaar.

Maar de negende stap is dat ik dat ook werkelijk ga doen.

Wat inhoudt dat ik voor mezelf erken dat ik al die dingen echt heb gedáán.

‘Wat ik niet begrijp is het volgende,’ zeg ik tegen hem. ‘De negende stap zegt dat we de mensen berouw moeten tonen voor wat we hebben gedaan, voor zover mogelijk, tenzij we daarmee meer leed of schade aanrichten. In dat laatste geval beperken we ons tot denkbeeldig berouw, je weet wel, door ons leven te beteren. Ons dienstbaar op te stellen. Maar waarom is het hele stappenplan niet daarop gericht? Want richten we sowieso geen leed en schade aan door de mensen hiermee op te zadelen? Krabben we niet alleen oude wonden open en plaatsen we ze in een positie waarin ze... Ik bedoel, stel dat ze vergelding willen?’

Kenji, weer met die glimlach: ‘Zoals iedereen zegt die niet aan de negende stap wil beginnen.’

Mijn handen liggen plat op de bar, alsof ik me probeer vast te houden, om te voorkomen dat ik wegzweef. Het zijn deze handen die al dat leed hebben aangericht, die mijn lijst voor de negende stap zo verdomde lang hebben gemaakt. Kenji schijnt aan te voelen dat het gesprek een zwaardere lading begint te krijgen en hij legt zijn hand op de mijne, alsof hij niet wil dat ik dieper wegzink.

Mijn eerste reactie is dat ik mijn hand terugtrek, maar ik merk dat ik de intimiteit van het gebaar ook op prijs stel.

Vooraf omdat zijn handen dezelfde dingen hebben gedaan als die van mij.

‘Jij bent de vierde pupil die ik begeleid,’ zegt hij. ‘Van de andere drie hebben twee het opgegeven en is één ingehaald door zijn verleden. Je hebt de vorige stappen goed gedaan, heel gefocust. Nu komen we bij stap negen en loop je tegen een muur op. Vergeet niet dat het hier om ruimhartigheid gaat. Niet alleen ten opzichte van de mensen op je lijst, maar ook jegens jezelf. Wat jij moet doen is leren jezelf te vergeven.’

‘Dat weet ik,’ zeg ik tegen hem. ‘Ik zit mezelf alleen in de weg.’

‘Heel erg in de weg.’

Vier tellen inademen, vier tellen vasthouden, vier tellen uitademen, vier tellen de longen leeg laten.

Hij heeft gelijk. De negende stap doen betekent dat ik het kan afmaken, en dan, op een dag... Nou, ik verwacht niet dat ik het mezelf écht zal kunnen vergeven, of dat ik een of andere innerlijke rust zal vinden, maar misschien zal ik ’s nachts dan normaal kunnen slapen, of een iets minder grote hekel aan mezelf hebben.

Dat zou al heel wat zijn.

Achter ons gaat het belletje bij de deur. Een jong stel komt binnen, hij met een telefoon op ooghoogte voor zich, en ze lachen beiden als idioten naar het schermpje. De jongen heeft een zwarte muts op en een tatoeage rondom zijn hals en nek.

Het meisje heeft een kaalgeschoren hoofd en draagt een grote bril met dikke glazen en een roze, pluizige jas.

‘Vandaag in *Onontdekte Eetcafés*,’ zegt de jongen, ‘brengen we een bezoek aan Lulu’s Diner, een tent die zo ver “buiten het circuit” valt dat hij niet eens een pagina op Yelp heeft, en...’

Lulu knipt met haar vingers en de jongen valt abrupt stil. Zonder van haar werk op te kijken of zelfs maar haar pen van het papier te halen zegt ze: ‘Wegwezen.’

De twee blijven aarzelend bij de open deur staan en de koude decemberlucht stroomt de warme ruimte binnen. Ze weten geen van beiden wat ze moeten zeggen en kijken onze kant op alsof wij hen kunnen helpen.

Ik haal mijn schouders op en zeg: ‘Ik zou haar maar serieus nemen en doen wat ze zegt.’

Zonder nog iets te zeggen gaan ze weg.

En daarom komen we graag in Lulu’s.

Ik merk dat Kenji’s hand nog steeds op de mijne ligt. We kijken allebei naar onze handen, kijken elkaar weer aan en beginnen hardop te lachen. Dit was de ontlading waar we op dat moment allebei behoefte aan hadden.

Kenji’s hand gaat naar zijn zak om zijn portefeuille te pakken. Maar ik ben hem voor; ik heb een in vieren gevouwen biljet van vijftig dollar in mijn broekzak gestoken, haal het eruit, vouw het open en leg het met een klap op de bar.

Kenji zucht en zegt: ‘Alsjeblieft...’

‘Nee, het is goed zo, vriend,’ zeg ik tegen hem.

Kenji is gebrand op traditionele gewoonten en vindt het maar niks dat ik altijd betaal. Maar ik heb afscheid van mijn vroegere leven genomen met een aanzienlijke appel voor de dorst. Hij heeft er afscheid van genomen met weinig meer dan de kleren die hij aanheeft.

‘Bedankt,’ zegt hij met een licht hoofdknikje. ‘En ja, het zou leuk zijn om elkaar dit jaar cadeautjes te geven. Het is alweer een tijdje geleden.’

‘Ja, omdat ik er moeilijk over deed. Voor de zoveelste keer. En na de laatste kerst...’

‘Misschien,’ zegt Kenji, ‘moeten we een nare herinnering vervangen door een goede?’

Ik word opeens overspoeld door twee verschillende gevoelens: het speelse van het idee om zoiets normaal te doen als het elkaar geven van een cadeautje, en, natuurlijk, de giftige schaamte over wat er gebeurde toen ik de laatste keer een kerstcadeautje kreeg.

Tegelijkertijd voelt het als een zoveelste kleine stap op de weg naar het soort leven dat ik voor mezelf wil opbouwen.

Een leven waarin normale dingen gebeuren.

‘Niet duurder dan vijftig dollar,’ zeg ik. ‘Oké?’

‘Oké.’

We staan op van onze kruk en trekken ons jack aan. Misschien ziet Lulu het, of misschien ook niet. ‘Hé, Lu,’ roep ik naar haar. ‘Het is bijna Kerstmis. Misschien moet je de boel hier een beetje versieren.’

‘Hm,’ mompelt ze, geloof ik.

Kenji maakt een uitnodigend gebaar naar de deur. ‘We moeten de donuts nog halen.’

Het souterrain onder de kerk is een vrijwel kale ruimte, groot genoeg om plaats te bieden aan een dertigtal mensen, voor een feestje of een bijeenkomst voor een of ander goed doel. Op een klaptafeltje in de hoek staat een koffiezetapparaat te pruttelen naast een geopende doos met donuts. De muren hebben een vaalblauwe tint en op de vloer ligt zwart-wit geblokt zeil. Alles ziet er nog net zo uit als toen het in 1982 werd opgeleverd.

Kenji haalt een zilverkleurig apparaatje ter grootte van een lipstick uit zijn zak, zet het aan en legt het op tafel. Het dient te voorkomen dat we worden afgeluisterd, of dat onze gesprekken worden opgenomen door iemand buiten het zaaltje. Naast het apparaatje ligt zijn exemplaar van het Grote Boek, dat er nog sleetser uitziet dan het mijne. Het wordt bijgehouden door een breed blauw elastiek, anders zouden de bladzijden eruit vallen.

‘Welkom bij Huurmoordenaars Anonymous,’ zegt hij. ‘Mijn naam is Kenji en ik ben een huurmoordenaar.’

Kenji kijkt de anderen een voor een aan. We zijn met zijn vijven en we zitten op bruine metalen klapstoeltjes onder de zoemende tl-buizen.

Valencia is gekleed in een rood flanelen shirt en een spijkerbroek. Ze heeft kort, gitzwart haar dat door de war zit, alsof ze net uit bed is gekomen. Haar gezichtsuitdrukking is die van iemand die een onaangename lucht ruikt.

Booker is de typische commando: een zwarte man, kaal, met tribale tatoeages op beide armen, gevechtslaarzen en een legerbroek. Zijn blik schiet voortdurend in het rond, alsof hij wacht op iets wat hem een reden geeft om explosief te reageren.

Stuart is de jongste van het stel, minstens tien jaar jonger dan de rest, en gaat gekleed als een tiener... in een veel te groot zwart sweatshirt en een wijde cargobroek. Zoals hij op zijn klapstoeltje zit, lijkt hij op een dier dat voedsel steelt van veel grotere roofdieren.

‘Huurmoordenaars Anonymous,’ zegt Kenji, ‘is een genootschap van mannen en vrouwen die hun ervaringen, hun kracht en hun hoop met elkaar delen met als doel dat ze hun gezamenlijke problemen oplossen en elkaar helpen met het herstel daarvan. De enige eis die aan de leden wordt gesteld is de wil om te stoppen met wat ze doen. We zijn niet gelieerd aan welke sekte, geloofsgroepering, politieke organisatie of instituut dan ook. Ons primaire doel is te stoppen met moorden en anderen te helpen hetzelfde te doen. We komen ongewapend naar de meetings van Huurmoordenaars Anonymous en brengen niemand mee. Als iemand van ons bekendstaat onder een andere naam of bijnaam, gebruiken we die hier niet. We delen onze verhalen met elkaar, maar laten de details zo veel mogelijk weg. Als iemand van ons een nieuw lid wil introduceren, bespreken we dat eerst met elkaar en hanteren we een normale ballotageprocedure. We doen dit om onszelf te beschermen, niet alleen tegen nieuwsgierige oren, maar ook tegen elkaar.’

Hij maakt geen grapje. Het verhaal gaat dat er een paar jaar geleden op een meeting in Los Angeles twee huurmoordenaars hun bijnamen aan elkaar hadden verteld en er onbedoeld achter waren gekomen dat ze al enkele tientallen jaren met elkaar in een kat-en-muisspel waren verwickeld. Na afloop van de meeting waren er vier dodelijke slachtoffers te betreuren geweest.

Anonimiteit is een belangrijk bestanddeel van elk herstelproces, en hier helemaal.

‘Valencia,’ zegt Kenji, ‘zou jij het stappenplan willen voorlezen?’

Valencia gaat verzitten op haar stoel, sluit haar ogen en neemt even de tijd om zich de tekst te herinneren. Bij een gewone AA-meeting zou er een pamflet zijn om het van voor te lezen, maar hier, bij de HA, zetten we liever niets op papier.

‘Moeten we dit echt elke keer doen?’ vraagt Booker.

Kenji blijft geduldig. Zo is Booker nu eenmaal. ‘Vergeet niet,’ zegt Kenji, ‘dat we deze stappen hebben bedacht om onszelf ervan te weerhouden nog langer moorden te plegen, noch in opdracht, noch op elkaar. Valencia?’

Booker zucht, maakt de houten rozenkrans los van zijn nek en windt die om zijn linkerpols, zoals hij aan het begin van elke meeting doet. Ik zou hem willen wijzen op de ironie van die gewoonte, maar daar is het nu het moment niet voor.

Valencia neemt het woord.

‘Eén: we erkennen dat we zwak zijn geweest en dat we ons leven niet meer zelf in de hand hadden.

Twee: we zijn bereid te geloven dat een hogere macht onze manier van denken kan normaliseren.

Drie: we besluiten onze wil over te dragen aan de zorg van die hogere macht, en we begrijpen waarom we dat doen.

Vier: we doen zelfonderzoek, diepgravend en zonder angst, naar onze moraal.

Vijf: we stellen de exacte aard van onze tekortkomingen vast en geven die toe aan de hogere macht, aan onszelf en aan andere mensen.

Zes: we maken ons op om alle zwakheden in ons karakter over te dragen aan de hogere macht.

Zeven: we verzoeken de hogere macht nederig om ons te bevrijden van onze tekortkomingen.

Acht: we maken een lijst van alle personen die we leed hebben aangedaan en maken ons op om iedereen berouw te tonen.

Negen: we tonen deze mensen daadwerkelijk berouw, voor zover mogelijk, tenzij we hen of anderen daarmee kwetsen.

Tien: we gaan door met het opmaken van onze persoonlijke inventaris en als we fouten hebben gemaakt, geven we die toe.

Elf: door middel van gebeden en meditatie verbeteren we het bewuste contact met onze hogere macht en vragen die alleen om de kennis en de wilskracht om dit proces te voltooien.

Twaalf: nu we als resultaat van dit stappenplan tot een spiritueel bewustzijn zijn gekomen, proberen we de boodschap uit te dragen aan anderen zoals wij, en de principes in al ons doen en laten in praktijk te brengen.'

Het aanhoren van de stappen heeft op mij hetzelfde effect als altijd: het verlangen en de opwindning om ze te voltooien, en de gênante angst om dit ook werkelijk te doen.

Valencia vervolgt: 'Geen van ons is er al in geslaagd zich deze principes echt eigen te maken. We zijn tenslotte geen heiligen...'

Zoals altijd wordt er gegrinnikt na deze laatste woorden.

'Waar het echter om gaat, is dat we bereid zijn spiritueel naar deze principes toe te groeien,' zegt ze.

Valencia kijkt op naar Kenji, die naar haar knikt.

'Dank je,' zegt Kenji. 'En nu...'

Stuart, zoals altijd de braafste leerling van de klas, steekt zijn vinger op.

'Stuart,' zegt Kenji, en hij kijkt mij even aan, 'we hebben een paar andere dingen die we...'

'Nee,' zeg ik. 'Het is goed. We hebben geen haast.'

Stuart legt zijn handen in zijn schoot en wringt ze in elkaar. ‘Ja, nou, ik...’

‘Krijgen we dat weer,’ moppert Booker, en hij kijkt de rest van ons aan met een blik van: kom op nou, is dit echt nodig?

Stuart houdt onmiddellijk op met praten en kijkt naar de vloer.

‘Booker, zo gaan we hier niet met elkaar om, dat weet je,’ zegt Kenji, op kalme maar strenge toon. ‘Iedereen krijgt de ruimte om zijn of haar gedachten met ons te delen, zonder veroordeeld te worden. De enige voorwaarde die aan ons wordt gesteld is dat we het verlangen hebben om te stoppen met wat we deden.’

‘Maar,’ zegt Booker, en hij gebaart met zijn hand vol littekens naar Stuart, ‘die gast is een freak, waar of niet? Dat denken we allemaal. Ik vind het maar niks dat hij hier bij ons zit. Wat wij hebben gedaan, is dat we foute mensen hebben vermoord. Ik heb gangsterbazen en terroristen vermoord. Geen onschuldige mensen.’ Hij kijkt Stuart aan. ‘Hoe heb je trouwens ontdekt dat deze club verdomme bestaat? Die heet “Huurmoordenaars Anonymous”, niet “Seriemoordenaars Anonymous”.’

Kenji kijkt mij aan, in de hoop dat ik zal ingrijpen. Een ander verschil met normale AA-meetings, waar mensen het platform krijgen om zich uit te spreken, is dat die van ons vaak uitlopen op therapeutische praat sessies.

‘Mark?’ zegt Kenji op vragende toon.

Booker richt zijn aandacht abrupt op mij.

Stuart werpt een voorzichtige blik in mijn richting.

‘Een paar dingen, B,’ zeg ik tegen Booker. ‘Je weet net zo goed als ik dat hij is geballoteerd door Kenji, net als iedereen hier. Ten tweede, we zijn hier met profs, geen gewone moordenaars. Je mag ervan denken wat je wilt, maar we hebben dit gesprek al vaker gehad. Wat wij hebben gedaan, deden we voor het geld, of voor de kick, of omdat het het enige is waar we goed in zijn. Stuart hier...’ – ik gebaar naar de jongen, die zich zichtbaar ongemakkelijk voelt – ‘... heeft een

meer natuurlijke aandrang. Het soort gedrag dat je volgens de traditionele normen een verslaving zou kunnen noemen. Dus hij is hier wel degelijk op de juiste plek. Het feit dat hij hier is, houdt in dat er mensen in leven blijven. Wil je hem buitensluiten omdat hij anders is dan wij? Want zou dat dan ook niet gelden voor ex-commando's die opdrachten van particulieren aannemen?'

Booker spant onwillekeurig de spieren in zijn onderarmen. Ik ben dit te weten gekomen door de dingen die hij ons heeft verteld, en hij vindt het niet prettig dat ik hem aan zijn vroegere werkkring herinner. Maar commando's zijn zo gemakkelijk te doorzien, door de bravoure die ze uitstralen.

'We zijn hier allemaal om een beter mens te worden,' zeg ik tegen hem. 'Dus ik denk dat we Stuart juist moeten steunen in plaats van hem af te branden.'

'Mij best,' mompelt Booker, en hij slaat zijn armen over elkaar.

Ik kijk naar Valencia. Van ons allemaal is zij voor mij het moeilijkst te doorgronden, omdat ze zo weinig zegt. Booker is een commando die huurmoordenaar is geworden. Kenji was een hitman voor de yakuza. Stuart is Stuart. Van Valencia weet ik alleen dat ze uit Mexico komt, maar ze gedraagt zich niet als iemand uit het leger of van de politie, dus ze zal wel iets met de kartels te maken hebben gehad.

'Wat denk jij ervan, V?' vraag ik.

'Ik denk dat jullie te persoonlijk worden,' zegt ze, en ze staart langs de anderen naar de muur.

'Goed dan, terug naar waar we waren gebleven.' Ik knip-oog naar Stuart. 'Wat wilde je ons vertellen, Stu?'

'Nou...,' zegt hij, terwijl hij nog steeds naar de vloer kijkt en zijn armen om zich heen klemt om zichzelf kracht te geven. 'Gisteravond ben ik naar die bar bij mij in de buurt geweest, want ze hebben daar lekkere frietjes. Hun hamburgers vind ik maar zozo, maar hun frietjes zijn echt lekker. Dus ik bestel een bord frietjes, en de vrouw achter de bar is helemaal mijn type.'